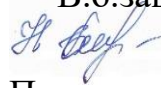

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра української літератури та методики її навчання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о.завідувача кафедри

Наталія ПОПЛАВСЬКА

Протокол №1 від 1 вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.01 Українська мова і література
Друга спеціальність	A4.02 Мова та зарубіжна література
Спеціалізація	A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)

2026-2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасний літературний процес в Україні» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)» за спеціальністю А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) другої спеціальності А4.02 Мова та зарубіжна література спеціалізації А4.021 Англійська мова та зарубіжна література галузі знань А Освіта.

Розробник:

Світлана БОРОДИЦА – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова) Secondary Education (Ukrainian Language and Literature, English Language)
2	Спеціальність Предметна спеціальність Друга спеціальність (предметна спеціальність) Спеціалізація	A4 Середня освіта A4.01 Середня освіта (Українська мова і література) A4.02 Мова та зарубіжна література A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
3	Галузь знань	A Освіта
4	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
5	Форма навчання	денна
6	Статус дисципліни	обов'язкова
7	Мова навчання	українська
8	Курс	1
9	Семестр	1
10	Обсяг дисципліни в кредитах	3 кредити
11	Загальна кількість годин	90
12	Кількість змістових модулів	2
13	Аудиторні заняття (год.)	30
14	Лекції (год.)	14
15	Практичні заняття (год.)	16
16	Самостійна робота (год.)	60
17	Вид ІНДЗ	-
18	Форма підсумкового контролю	екзамен

Частка годин аудиторних занять становить 33%

2. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Сучасний літературний процес в Україні» – осмислити закономірності розвитку української літератури ХХІ століття як естетичного феномена й літературно-мистецького явища з оригінальною жанровою та стильовою системами; фахово інтерпретувати знакові поетичні, прозові, драматургічні тексти сучасної української літератури; розвивати креативний, інтелектуальний та професійний потенціали

здобувачів вищої освіти; формувати в них естетичний смак, критичне мислення.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасний літературний процес в Україні» передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Синтез та аналіз. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння суперечливих процесів та явищ, в тому числі у галузях лінгвістики та літературознавства, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

ЗК 2. Науково-дослідницькі навички. Здатність формулювати нові гіпотези та вирішувати наукові задачі в галузях лінгвістики, літературознавства, методики навчання філологічних дисциплін, підбирати відповідні методи для їх розв'язання; володіння основними поняттями й методами лінгвістичного, літературознавчого, методичного дослідження та вміння застосовувати їх на практиці.

ЗК 3. Міжособистісна взаємодія. Компетентність педагогічного партнерства. Здатність працювати в команді, проявляти організаторські здібності, вести дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; готовність до критики; уміння знаходити компроміс, ухвалювати рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення.

ЗК 7. Міжкультурна взаємодія. Здатність толерантно сприймати, розуміти, цінувати ідеї, думки і судження інших людей, мультикультурність.

Фахові компетентності:

ФК 3. Здатність формувати у здобувачів освіти вміння користуватися метамовою лінгвістики та літературознавства, виконувати передбачені навчальними програмами види мовного розбору, аналізу тексту.

ФК 7. Здатність використовувати профільні знання в галузі літературознавства для оцінювання сучасного літературного процесу в Україні та світі, теоретико-літературних узагальнень, виокремлення тенденцій розвитку мистецтва, розуміння феномену естетичного в усній та писемній традиції.

ФК 10. Здатність формувати мовнокомунікативну компетентність здобувачів освіти, використовуючи різноманітні технології навчання, методи, прийоми і форми роботи.

ФК 16. Здатність здійснювати інтегроване навчання.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Знати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, учення і теорії, методи дослідження педагогічних і філологічних наук. Розуміти загальні тенденції, закономірності розвитку педагогічної та філологічної наук, їх роль у формуванні наукової картини світу.

ПРН 8. Уміти відбирати й аналізувати наукові джерела, у яких осмислюється проблема; проєктувати та здійснювати емпіричні дослідження; проявляти творчі здібності під час досліджень; використовувати набуті знання з лінгвістики та літературознавства для вибору оптимальних шляхів аналізу

різноманітного мовного матеріалу, художніх чи фольклорних творів, критичних праць; готувати доповідь, наукову статтю.

ПРН 10. Уміти застосовувати профільні знання у підготовці до уроку та різних форм навчання у закладах вищої освіти; проєктувати їх зміст; володіти знаннями про навчальну роботу з учнями різних вікових категорій у цілісному педагогічному процесі в умовах індивідуалізації й диференціації навчання та інклюзії; проєктувати пізнавальну діяльність учнів для засвоєння навчального матеріалу; здійснювати методичну діяльність з української мови, української літератури, англійської мови, зарубіжної літератури; застосовувати базові знання з педагогіки та психології, методики викладання фахових дисциплін; проєктувати діяльність предметного гуртка, факультативу, створювати елективні курси; аналізувати підручники, посібники, дидактичні матеріали, методичну літературу з метою проєктування цілісного навчально-виховного процесу; проєктувати реалізацію інтегрованого навчання, міжпредметних зв'язків; виховувати всебічно розвинену особистість.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни (пререквізитами) є літературні дисципліни на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, зокрема курс «Історія української літератури», який закладає теоретичну базу і формує практичні навички аналізу художнього твору на всіх його структурних рівнях.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Сучасна українська поезія: контекст постмодернізму

Тема 1. Постмодернізм у сучасній українській літературі

Постмодернізм як мистецько-культурний феномен кінця XX - початку XXI століття. Причини виникнення постмодернізму. Зміна характеру розвитку літературного процесу межі XX-XXI століття. Онтологічний, гносеологічний та естетичний вияви постмодернізму. Поняття «постмодерн» і «постмодернізм». Постмодерністські ознаки в сучасній українській літературі.

Поняття «дискурс» у сучасному українському літературознавстві. Типи дискурсів: тестаментарно-рустикальний (заповідально-селянський) і постмодерністський: спроби класифікації (В. Єшкілев). Відмінності між модернізмом і постмодернізмом. Дискусії про постмодернізм.

Періодизація сучасної української літератури: генераційний, географічний, естетичний принципи (Р. Харчук).

Тема 2. Письменницькі генерації в українській літературі кінця XX - початку XXI століття

Жанрово-стильове розмаїття сучасної української поезії. Проблема спадкоємності поетичних поколінь межі століть.

Естетичні шукання українських поетів кінця ХХ століття. «Тиха» поезія Л. Талалая. Філософський дискурс поезії В. Герасим'юка, І. Малковича, І. Римарука, В. Голобородька. Постмодерністський вимір сучасного світу в ліриці поетів 80-х років ХХ століття: гра зі словом, образом, «чужим» текстом тощо, стильовий і тематичний еклектизм, наскрізна іронічність. Філософські роздуми про місце людини у складному світі (І. Малкович, І. Римарук, М. Воробйов, В. Голобородько). Непересічність та неповторність поезії вісімдесятих як естетичного явища в сучасній українській літературі. Дев'ятдесятники в сучасному українському літературному процесі. Поетична творчість письменників «Нової дегенерації» (С. Процюк, І. Ципердюк, І. Андрусяк). Художній світ «Пропалої грамоти» Ю. Позаяка (Ю. Лисенка), С. Либоня (О. Семенченка), В. Недоступа (В. Лапкіна). Візуальна поезія, паліндроми та паліндромони у творчості учасників літгурту ЛуГоСад (І. Лучук, Н. Гончар, Р. Садловський). Верлібр в неоавангардному дискурсі сучасної української літератури. Двотисячники: школи, постаті, естетичні програми. Жанрові особливості поезії І. Стронговського, Д. Лазуткіна та ін.

Тема 3. Літературно-мистецькі угруповання кінця ХХ – початку ХХІ століття

Офіційні літературні організації України: Національна спілка письменників України, АУП (Асоціація українських письменників).

Неофіційні літературні угруповання та об'єднання: «Бу-Ба-Бу», «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «Західний вітер», «ЛуГоСад», «Червона фіра» та ін. Естетична програма літугруповання «Бу-Ба-Бу». Карнавал та «текст-калейдоскоп» у творчості «бубабістів». Творче об'єднання «пси святого Юра» (Ю. Покальчук, Ю. Андрухович, В. Медвідь, І. Римарук, В. Герасим'юк, В. Неборак, О. Ірванець), історія його створення, декларація, альманах. Літературний «неокласичний» гурт «Музейний провулок, 8» (В. Борисполець, О. Бригинець, В. Жовнорук). «Орден чину ідіотів» як мистецьке угруповання (Н. Гончар, Р. Козицький, В. Костирко, А. Крамаренко, І. Лучук, І. Драк). Літературна поетична група ММЮННА ТУГА (М. Кіяновська, М. Савка, Ю. Міщенко, Н. Сняданко, Н. Томків, А. Середа) – Товариство усамітнених графоманів.

Тема 4. Поетична творчість учасників літгурту «Бу-Ба-Бу»

Поетичний дебют Ю. Андруховича у збірках «Небо і площі» та «Середмістя». Збірка «Екзотичні птахи і рослини»: синтез патетики й іронії, стилізаторство, заміна «ліричного героя» новими масками. Збірка «Пісні для мертвого півня». Душевний стан ліричного героя у збірці «Пісні для мертвого півня». Верлібр у поетичному доробку Ю. Андруховича.

Політична іронія О. Ірванця. Вірш-пародія «Любіть!..» і поезія В. Сосюри «Любіть Україну». Олександр Ірванець – «поет абсолютного слуху»: гра слів, звуків і співзвуч. Належність поезії митця до карнавально-провокаційної течії постмодерністського дискурсу («Інфінітив», «Eine kleine Nachmusik», «Вірш до рідної мови»).

Творче кредо В. Неборака. Метафора блазня у текстах В. Неборака («Бубон», «Причинна», «Монолог із псячого приводу»). Екзистенціалізм у творчості митця.

Тема 5. Поетичний постмодернізм Сергія Жадана

Творча індивідуальність поета. Поетичні збірки «Цитатник», «Марадона», «Ефіопія», «Вогнепальні і ножові», «Життя Марії», «Антенa» С. Жадана: урбаністична тематика, мотив дороги, епатажність та пародійність. Жанрова різноманітність поезії: вірші-рефлексії, вірші-травестії, медитації, вірші-пейзажі та ін. Елементи постмодерністської поетики в них («Музика, очерет...», «Переваги окупаційного режиму», «Цитатник», «Будда сидів на високій могилі», «петеу», цикл «Самогубці», «Є певні речі, що завжди в ціні», «Тарас Григорович Шевченко...» та ін.). Гра зі словом, гротескні ситуації в поетичних текстах митця.

Риси формально-образної поетики С. Жадана – прийом епатажу, екзотики, переосмислення бурлескно-травестійної традиції. Наскрізнi ремінісценції, колажність, інтертекстуальність у поетичних збірках останніх років «Життя Марії», «Тампліери», «Список кораблів», «Скрипниківка». Поезія автора про російсько-українську війну.

Тема 6. Жанрово-стильові особливості поезії Оксани Забужко

Життєвий і творчий шлях письменниці («Рядок з автобіографії»). Поетичний доробок. Традиції і новаторство О. Забужко в поетичних текстах (збірки «Травневий іній», «Диригент останньої свічки», «Автостоп», «Новий закон Архімеда: Вибрані вірші 1980-1998»). Осмислення проблеми «miteць і суспільство», поетизація світу мистецтва у творчості О. Забужко. Культурологічний мотив у поезії. Синтез культурних ремінісценцій та трансформованого міфу у збірці «Друга спроба».

Модернізація традиційних мотивів у громадянській ліриці: «Прощання між зірок», «Поскриптум», «Дорогою до дому». «Світ без любові» в поезії О. Забужко: художня своєрідність інтимної лірики, її індивідуально-психологічний характер («Жінка з цитринами», «Клітемнестра» та ін.). Вірш «Попелюшка», його актуальність. Жанр альтернативної біографії («Задзеркалля: пані Мержинська»).

Змістовий модуль 2

Сучасна українська проза: жанри, проблеми, поетика

Тема 7. Постмодерністська проза представників «Станіславського феномену»

«Станіславський феномен» в українському постмодерністському дискурсі. Своєрідність постмодерністських прозових творів Ю. Андруховича. Роман «Рекреації» у контексті концепції середньовічної «карнавальної культури й амбівалентності». Роман «Московіада»: мозаїчно-карнавальна композиція, міфологічна схема розгортання сюжету, ремінісценції, інтертекстуальність. Ознаки жанру меніппеї в романі. Герой-маска у «Перверзії». Роман у романі – опера-буф «Орфей у Венеції», її роль у тексті

«Перверзії». Філософічність і психологізм роману «Дванадцять обручів». Проблема людини середнього віку і кризи покоління «вісімдесятників». Суб'єктивна реконструкція образу Б.-І. Антонича. Жанрова своєрідність роману-спогаду «Таємниця». Хронологічний принцип нарації у творі.

Т. Прохасько як наймолодший представник «Станіславського феномену». Нові теми і контексти оповідань збірки «Лексикон таємних знань»: щоденникові записи «Спалахи літа», філософський трактат «Некрополь», потік галюцинацій у «Довкола озера», експериментальне оповідання «Від чуття при сутності». «Містичність» прози Т. Прохаська. Актуальність проблематики в романі «НепрОсті».

Ю. Іздрик і вплив Ю. Андруховича на його творчість. «Острів КРК та інші історії», «Воцтек» та «Подвійний Леон» як прозова трилогія. Їх інтертекстуальність. Пародіювання у романі «Воцтек». Мотив болю і безсоння. «Чорний» гумор у структурі роману «Подвійний Леон». Техніка колажу. Автобіографізм прози Ю. Іздрика.

Тема 8. Особливості прозового дискурсу митців Київсько-житомирської прозової школи

Київсько-житомирська прозова школа: назва, представники, генеза. Особливості прози Володимира Даниленка. Містика, реалізм і сатира як домінанти його романного стилю (книга прози «Сон із дзьоба стрижа», романи «Газелі бідного Ремзі», «Кохання в стилі бароко», «Капелюх Сікорського», «Грози над Туровцем» та ін.).

Новаторство прози Є. Пашковського. Стаття «Література як злочин», її резонанс у письменницьких колах. Роман-есеї «Щоденний жезл»: жанр, стиль, композиція. Поєднання «потoku свідомості» з християнською традицією і біблійністю. Складний психологічний стан персонажів.

Періодизація творчого доробку В. Медведя. Віддзеркалення епохи в романі «Кров по соломі»; розуміння обов'язку митця. Роман «Льох» як «один із знакових серед творів нової генерації» (В. Габор). Проникнення у внутрішній світ людини. Символічний образ льоху. Використання поліської говірки.

Реалістична проза О. Ульяненка. Сталінщина як суспільне явище у прозі автора. Мотив злочину і покарання в романі «Сталінка», біблійні алюзії в ньому. Антирелігійний пафос роману «Знак Саваофа». Похмуре, депресивне світосприйняття автора в романах останніх років. Жанр містичного трилера у творчості О. Ульяненка («Жінка його мрії»).

Тема 9. Фемінний дискурс в українській літературі початку ХХІ століття

Сучасна жіноча проза, увиразнення її філософського дискурсу (Е. Андієвська, С. Андрухович, О. Забужко, Є. Кононенко, М. Матіос, Г. Пагутяк та ін.). Феміністський роман «Польові дослідження з українського сексу». Оповідання «Сестро, сестро»: особливості жанру, тема, проблематика. Узагальнення життя через призму дитячої і дорослої жіночої свідомості.

Літературний портрет Г. Пагутяк: повісті «Діти», «Повість про Марію і Магдалину». Архітектоніка роману «Захід сонця в Урожі». Сон і реальне у творі.

Багатовимірність образів жінки і чоловіка. Фантастично-символічна манера письма авторки.

Жіноче письмо С. Андрухович. Повість-казка «Літо Мілени», її казковість і міфологізм. Метафоричність та екзистенційність повісті «Старі люди». Збірка оповідань «Жінки їхніх чоловіків» як стилістично складна, розмаїта, несподівана. Еволюція письма у романі «Фелікс Австрія».

І. Роздобудько як авторка психологічної прози («Дванадцять або Виховання жінки в умовах, непридатних для життя», «Гудзик» і «Гудзик-2», «Зів'ялі квіти викидають»). Філософізм роману-містифікації «Амулет Паскаля». Проблематика прози останніх років («Перейти темряву», «Все, що я хотіла сьогодні», «Подвійна гра в чотири руки», «Прилетіла ластівочка» та ін.).

Альтернативна проза І. Карпи, її естетика інфантилізму («50 хвилин трави» «Фройд би плакав», «Bitches Get Everything»). Постмодерністський інтертекстуальний мікс у романах. Бунт особистості, розщеплена жіноча свідомість, її внутрішня деструкція.

Тема 10. Художні особливості літературної творчості Марії Матіос

Жанрово-стильова своєрідність поетичної творчості М. Матіос («З трави і листя», «Вогонь живиці», «Сад нетерпіння», «Десять дек морозної води», «На Миколая», «Жіночий аркан» та ін.). Модифікація прози: родинна повість, бульварний роман, кулінарна книга, роман-памфлет, сага у новелах. Загальнонаціональний контекст її прози («Життя коротке», «Нація», «Фуршет від Марії Матіос»). «Бульварний роман» як зразок масової літератури.

Філософсько-естетичні принципи роману «Солодка Даруся». Образи голосу і мовчання у сюжетно-композиційній структурі твору. Філософія буття людини і народу. «Драма на три життя» як вияв національної міфопоетичної свідомості. Екзистенціальні основи твору. «Щоденник страченої» – психологічна розвідка, дослідження внутрішньої драми закоханої людини. Жанрова форма жіночого щоденника. Сповідальність як домінанта жіночого письма Марії Матіос. Страх як символічний образ. Гротесково-каламбурно-саркастична наративна структура твору «Містер і місіс Ю в країні укрів. Mr. & Ms. U-Ko in country UA». Гра історичними епохами, аналогіями, стилями. Вплив традицій «Енеїди» І. Котляревського, «Ельдорадо» В. Самійленка, «Чухраїнців» Остапа Вишні, українського фольклору.

Жанрові особливості сімейної саги у творчому доробку письменниці («Майже ніколи не навпаки», «Армагедон уже відбувся», «Черевички Божої матері», «Букова земля»). Драматичний роман «Мами» про російсько-українську війну.

Тема 11. Сучасна література про російсько-українську війну

Нові стильові тенденції в сучасному українському письменстві («новий» реалізм, новоромантизм, неомодернізм, постмодернізм). Українська проза 2014-2023 років. Художнє осмислення подій Євромайдану та російсько-української війни в текстах В. Шкляра («Чорне сонце»), М. Матіос («Приватний щоденник. Майдан. Війна...»), Г. Вдовиченко («Маріупольський процес»), С. Жадана («Інтернат», «Луганський щоденник»), С. Талан («Оголений нерв»), А. Кокотюхи («Вогняна зима»), В. Амеліної («Синдром листопаду»),

М. Кідрука («Небратні»), С. Лойка («Аеропорт»), Б. Жолдака «Укри» та ін. Психологізм. Новий тип персонажа.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1 Сучасна українська поезія: контекст постмодернізму				
Тема 1. Постмодернізм у сучасній українській літературі	8	2	2	4
Тема 2. Письменницькі генерації в українській літературі кінця ХХ - початку ХХІ століття	6			6
Тема 3. Літературно-мистецькі угруповання кінця ХХ – початку ХХІ століття	6			6
Тема 4. Поетична творчість учасників літгурту «Бу-Ба-Бу»	8	2	2	4
Тема 5. Поетичний постмодернізм Сергія Жадана	9	2	2	5
Тема 6. Жанрово-стильові особливості поезії Оксани Забужко	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем 1	46	8	8	30
Змістовий модуль 2 Сучасна українська проза: жанри, проблеми, поетика				
Тема 7. Постмодерністська проза представників «Станіславського феномену»	10	2	2	6
Тема 8. Особливості прозового дискурсу митців Київсько-житомирської прозової школи	8		2	6
Тема 9. Фемінний дискурс в українській літературі кінця ХХ–ХХІ початку століття	8	2		6
Тема 10. Художні особливості літературної творчості Марії Матіос	10	2	2	6
Тема 11. Сучасна література про російсько-українську війну	8		2	6
Разом за змістовим модулем 2	44	6	8	30
Всього годин	90	14	16	60

5.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Постмодернізм у сучасній українській літературі	2
2	Письменницькі генерації в українській літературі кінця XX - початку XXI століття	
3	Літературно-мистецькі угруповання кінця XX – початку XXI століття	
4	Поетична творчість учасників літгурту «Бу-Ба-Бу»	2
5	Поетичний постмодернізм Сергія Жадана	2
6	Жанрово-стильові особливості поезії Оксани Забужко	2
7	Постмодерністська проза представників «Станіславського феномену»	2
9	Фемінний дискурс в українській літературі кінця XX–XXI початку століття	2
10	Художні особливості літературної творчості Марії Матіос	2
	Всього годин	14

5.4. Теми семінарських занять

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Постмодернізм у сучасній українській літературі	2
4	Поетична творчість учасників літгурту «Бу-Ба-Бу»	2
5	Поетичний постмодернізм Сергія Жадана	2
6	Жанрово-стильові особливості поезії Оксани Забужко	2
7	Постмодерністська проза представників «Станіславського феномену»	2
8	Особливості прозового дискурсу митців Київсько-житомирської прозової школи	2
10	Художні особливості літературної творчості Марії Матіос	2
11	Сучасна література про російсько-українську війну	2
	Всього годин	16

5.5. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Постмодернізм у сучасній українській літературі <i>Завдання. Законспектувати основні тези монографії Тамари Гундорової «Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн» (Київ: Критика, 2013. 344 с.).</i>	4
2	Письменницькі генерації в українській літературі кінця XX - початку XXI століття <i>Завдання. Підготувати повідомлення про художнє новаторство одного зі знакових представників</i>	6

	<i>літературного покоління (за вибором).</i>	
3	Літературно-мистецькі угруповання кінця ХХ – початку ХХІ століття <i>Завдання. Підготувати презентацію про літературне угруповання доби (за вибором).</i>	6
4	Поетична творчість учасників літгурту «Бу-Ба-Бу» <i>Завдання. Підготуватися до дискусії про «бубабізм» як особливий культурний феномен.</i>	4
5	Поетичний постмодернізм Сергія Жадана <i>Завдання. Вивчити напам'ять дві поезії автора.</i>	5
6	Жанрово-стильові особливості поезії Оксани Забужко <i>Завдання. Написати рецензію на одну з поетичних збірок письменниці.</i>	5
7	Постмодерністська проза представників «Станіславського феномену» <i>Завдання. Підготувати повідомлення «Як читати постмодерністські твори» (на прикладі роману «Рекреації Ю. Андруховича»).</i>	6
8	Особливості прозового дискурсу митців Київсько-житомирської прозової школи <i>Завдання. Підготуватися до дискусії про художній експеримент у прозі письменників Київсько-житомирської школи.</i>	6
9	Фемінний дискурс в українській літературі кінця ХХ–ХХІ початку століття <i>Завдання. Підготуватися до «круглого столу» про феномен жіночої прози в українській літературі останніх десятиліть.</i>	6
10	Художні особливості літературної творчості Марії Матіос <i>Завдання. Скласти систему запитань для інтерв'ю (чи презентації книги) з письменницею.</i>	6
11	Сучасна література про російсько-українську війну <i>Завдання. Підготувати презентацію «Творчість українського письменника-комбатанта періоду російсько-української війни».</i>	6
Всього годин		60

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (традиційні, проблемні, інтерактивні); практичні заняття; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота здобувачів освіти; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ (відповідно до розпоряджень деканату); виконання презентацій; науково-дослідна робота студентів.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія; наочні методи: демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів; практичні методи: робота з критичною

літературою; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, евристична бесіда, дослідницький метод; інтерактивні методи: мозковий штурм, робота в малих групах, кейс-метод, дебати, круглий стіл; метод аналізу конкретних ситуацій (case study); інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням цифрових технологій та онлайн-ресурсів.

Вивчення навчальної дисципліни, обрані форми та методи навчання сприяють формуванню м'яких навичок здобувачів:

- дебати та дискусії розвивають навички аргументації, слухання та критичного мислення. Дебати стимулюють здобувачів розглядати різні погляди і аргументувати свою позицію;

- інтерактивне навчання. Використання інтерактивних платформ і технологій, таких як онлайн-курси, вебінари, дозволяє студентам розвивати адаптаційні та технічні навички, а також підвищувати креативність.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- стандартизовані тести;
- аналіз наукових праць;
- самоаналіз;
- літературні та літературознавчі огляди;
- проєктна діяльність;
- презентації;
- виступи на наукових заходах (за бажанням).

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Сучасний літературний процес в Україні» використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль, який здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, а також результатів виконання завдань самостійної роботи;

- модульна контрольна робота після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни (запитання проблемного характеру/стандартизовані і нестандартизовані тести; оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля);

- підсумковий контроль (усна відповідь; проводиться у формі екзамену в термін, визначений графіком підсумкового контролю).

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання. Політика оцінювання

Критерії оцінювання на практичних заняттях

За роботу на практичному занятті здобувач вищої освіти може отримати бали залежно від теми заняття згідно із запланованим розподілом балів.

10 балів: здобувач демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

8-9 балів: здобувач демонструє повні, систематичні знання, вільно висловлює думку з проблемних питань, самостійно аналізує явища, факти, однак при викладі матеріалу допускає несуттєві помилки.

6-7 балів: здобувач демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із проблемних питань заняття, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

4-5 бали: здобувач демонструє фрагментарні знання матеріалу, що складає менше 50% необхідного обсягу, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

1-3 бали: здобувач демонструє фрагментарні знання, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки в аналізі явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: здобувач не володіє знаннями із теми заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичному занятті (2-5 балів) та під час модульного контролю.

Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на екзамен.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у формі усної відповіді/письмової роботи. Екзаменаційні завдання передбачають питання з усіх тем робочої програми. Питання розподілені на 2 рівні складності: 1 рівень – завдання проблемного характеру (максимум 20 балів); 2 рівень – аналітичне завдання (максимум 10 балів). Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 30.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне і модульне оцінювання													Підсумковий контроль	Сума
ЗМ 1							ЗМ 2							
Оцінка МК – 35							Оцінка МК – 35							
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	ЗМ 1	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	ЗМ 2		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS 100-бальна	Оцінка ECTS літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	Fx	незадовільно	не зараховано
0-34	F		

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій** керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка»

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань у процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

Використання систем штучного інтелекту (ChatGPT, Claude, Gemini тощо) в межах курсу є частково дозволеним (для аналітичних оглядів), але суворо регламентованим. Дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проєктор – демонстрація презентацій.
2. Комп'ютери з доступом до інтернету.

12. Рекомендована література

Основна

1. Агеева В. За лаштунками імперії. Есеї про українсько-російські культурні відносини. Київ: Віхола, 2021. 358 с.
2. Гундорова Т. Транзитна культура і постколоніальна травма. Київ: Віхола, 2024. 270 с.
3. Забужко О. Найдовша подорож. Київ: ВД «Комора», 2023. 166 с.
4. Історія української літератури: у 12 т. / Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 12: Література після 1991 року / наук. ред. Р. Харчук. Київ: Наукова думка, 2024. 1007 с.
5. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст. : навч. посіб.: у 3 т. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін.; за ред. В. І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2014. Т. 2. 536 с.
6. Історія української літератури: XX – поч. XXI ст.: навч. посіб : у 3 т. / В. І. Кузьменко, О. О. Гарачковська, М. В. Кузьменко та ін.; за ред. В. І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2017. Т. 3. 544 с.
7. Ковалів Ю. І. Історія української літератури: кінець XIX – поч. XXI ст.: у 10 т. Т. 7: Випробування репресіями і війною. Київ: Академія, 2019. 528 с.
8. Кропивко І. Українська і польська постмодерна проза (карнавал, фрагментація, фронтир): монографія. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2019. 524 с.
9. Літературна дефіляда. Сучасна українська критика про сучасну українську літературу. Бібліотека «ЛітАкценту». Київ: Темпора, 2012. 544 с.
10. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. Discursus. 2022. 288 с.
11. Семків Р. Пригоди української літератури. Київ: Темпора, 2023. 688 с.

Допоміжна

1. Бородіца С. Національна модель світу в романі «Черевички Божої матері» Марії Матіос. *XI. Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik "Dialog der Sprachen - Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht" Reihe: Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Bd. 2020.* Herausgegeben von Olena Novikova und Ulrich Schweier. Verlag readbox unipress Open Access LMU, München, 2021. С. 239-245. URL: https://epub.ub.uni-muenchen.de/77877/1/Tagungsband_2020_web.pdf
2. Бородіца С. Своєрідність творчого мислення Г. Пагутяк у романі-феєрії «Зачаровані музиканти». *Актуальні проблеми мовознавства, літературознавства та перекладознавства: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції.* Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. С. 6-8.
3. Бородіца С. Художня своєрідність прози Софії Андрухович. Scientific Collection «InterConf», (94): with the Proceedings of the 5 th International Scientific and Practical Conference «Science, Education, Innovation: Topical Issues and Modern Aspects» (December 25-26, 2021). Tallinn, Estonia:

Ühingu Teadus juhatus, 2021.С. 331-334.

4. Бородіца С., Журба С. Художня модель часопростору в романах Володимира Лиса. *Slavica Slovaca*. Vol. 57. No.1. PP. 71-80.
5. Війна і література: збірник праць Міжнародної наукової конференції. 27-28 квітня 2023 року. Черкаси, Видавець Юлії Чабаненко, 2023. 302 с.
6. Жила С., Лілік О. Художній світ сучасної української літератури: навч. посібник. Чернівці: Десна Поліграф, 2017. 372 с.
7. Інша оптика: гендерні виклики сучасності: зб. наук. пр. / упоряд. В. Агеєва, Т. Марценюк. Київ: Смолоскип, 2019. 256 с.
8. Перехресні стежки українського маскулінного дискурсу. Культура й література XIX – XXI століть / за ред. Агнешки Матусяк. Київ: Laugus, 2014. 368 с.
9. Поліщук Я. Гібридна топографія. Місця й не-місця в сучасній українській літературі. Чернівці: Книги XXI, 2018. 272 с.
10. REСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга перша / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 280 с.
11. REСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга друга / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 264 с.
12. REСвізити: антологія письменницьких голосів. Книга третя / Тетяна Терен; світлини Олександра Хоменка. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 296 с.
13. Улюра Г. Писати війну. Київ: Темпора, 2023. 320 с.

13. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Курс «Як читати модерністські та постмодерністські твори» на платформі «Prometheus» URL: <https://prometheus.org.ua/>
2. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Сучасний літературний процес в Україні» у системі MOODLE. URL: <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=792>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/>
5. Портал Буквоїд. URL: <https://bukvoid.com.ua>
6. Портал ЛітАкцент. URL: <https://litakcent.online/>
7. Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека: URL: <http://library.te.ua/>
8. УкрЛіт.ORG. Публічна електронна бібліотека української художньої літератури. URL: <http://ukrlit.org/>

14. Перелік рекомендованих ресурсів

з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Види неформальної освіти: тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари, платформи дистанційного навчання, освітні й практичні курси, літні/зимові школи тощо.

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компонента рекомендовано пройти курси, тренінги, послухати відкриті лекції, семінари, вебінари, які проводять Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, УКУ, освітні платформи Coursera, Prometheus, EdEra, «На Урок» та ін. Перезарахування результатів відбувається згідно з «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через корпоративну електронну пошту та через електронну платформу «Moodle».

Консультації проводяться згідно з графіком або за попередньою домовленістю. У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.